

>> MAREMEVA, la fin du voyage, 2021, PANDÉMIE. (Foto: XAVIER G-SOLÍS)

Amb orígens al Baix Empordà, viu entre Palamós i el Penedès. Xavier G-Solís ha centrat el seu treball visual en el concepte i objecte de «sabata usada», que ell explica com a «símbol paradigmàtic de la història de la humanitat i de les relacions de domini del territori i dels altres». Amb una gran coherència conceptual, ha presentat la seva obra escultòrica, gràfica, performativa, fotogràfica, fílmica i instal·ladora a espais com la Live - The Gallery d'Amsterdam, l'Aluna Art Foundation de Miami, l'Edinburgh College of Art, el Musée des Confluences de Lió i, en una àmplia retrospectiva, al Musée International de la Chaussure de Romans, a França. I en l'àmbit català, a les galeries Contrast de Barcelona, Dolors Ventós de Figueres i a la Sala dels Trinitaris de Vilafranca del Penedès.

Xavier G-Solís: «Descalços estem en el món; calçats estem sobre el món»

Text > CRISTINA MASANÉS

Quedem, aquesta vegada a Palamós. Ho fem regularment des que ens vam conèixer a les aules de la Facultat de Filosofia de Barcelona, l'any 1984. En una de les primeres converses que recordo, l'amic Xavier G-Solís parlava d'un projecte en un espai rural centrat en el que llavors anomenàvem «creixement personal» i «treball sociopolític». L'octubre del 1986 va néixer La Plana, Centre Rural d'Acolliment i Cultura, entre Artés i Santa Maria d'Oló, al Bages. Una masia semirestaurada amb més de cent llits i cent vint hectàrees, de les quals vint eren de camps de conreu i bosc.

La Fundació ESICO, dedicada a l'estudi i la cooperació, us va facilitar la casa per desenvolupar un projecte que havíeu concebut amb Ignasi Roca i Joan Carles Elvira. Éreu pioners a Catalunya.

Haviem entès que faltaven espais fora de la ciutat on grups de treball poguessin

fer una estada de dies per concentrar-se i aprofundir. També mancaven espais rurals laics per acollir individualment persones que necessitaven agafar-se un

temps d'introspecció. Jo tenia les referències del jardí d'Epicur, on podien entrar dones i esclaus per compartir, cosa completament agosarada en aquella

>> Sabarca cremant amb bolet, 2008. (Foto: XAVIER G-SOLÍS)

>> Sabarca, homenatge a Salvador Dalí, 2009. (Foto: XAVIER G-SOLÍS)

època. També pensava en la filosofia de l'Escola de Frankfurt, que m'apassionava sobretot pel que fa a la síntesi entre el marxisme i la psicoanàlisi. Tenia tan idealitzats aquells pensadors que, per fer-los baixar del pedestal, vaig posar el nom de Horkheimer al primer gos petaner que vàrem adoptar. El projecte de La Plana es fonamentava en tres canvis que a poc a poc ha anat incorporant una gran part de la societat: el pacifisme, l'ecologisme i el feminisme.

Són uns punts de crítica que podem reconèixer en la vostra obra visual.

Exactament. I un dels aspectes més recurrents és el rebuig a l'abús de poder.

Em feu pensar en els gravats de mitjà i gran format que feu amb la piconadora, la màquina per allisar terrenys.

Sí, l'any 2011 vaig voler treballar amb el que passava a les places, els indignats denunciant la dictadura financera. Volia mostrar com el sistema espreme el personal. La sèrie *Piconant* s'executa a sol i serena esclafant sabates usades amb una piconadora sobre la terra crua. Que la tècnica funcioni depèn de saber conservar la humitat idònia del paper, una cosa gens fàcil a la intemperie. Si no, les sabates s'enganxen i esguerren l'obra. És una petita marató en un procés brutal. Els documents finals són gravats amb tinta sobre paper

de tres-cents grams masegat i amb restes de terra. Vaig fer servir la mateixa tècnica davant la vergonyosa repressió amb què l'Estat espanyol va respondre al moviment social no violent que va convocar l'1 d'Octubre. I ara amb el que fan a Gaza.

Abans de cofundar La Plana, ja us havíeu negat a fer el servei militar obligatori: éreu objector de consciència.

No tolerava la idea que m'ensenyessin a matar. Els primers que es van declarar objectors al servei militar van anar a la presó. A la seva fermesa devem que s'acabés aquesta obligació. Jo era una mica més jove i em vaig alliberar de la garjola. Però tenia claríssim que, si es donava el cas, aprendria molt més a la presó com a objector de consciència que no pas fent la mili.

Al costat del pacifisme, l'ecologisme aquí era encara un moviment marginal.

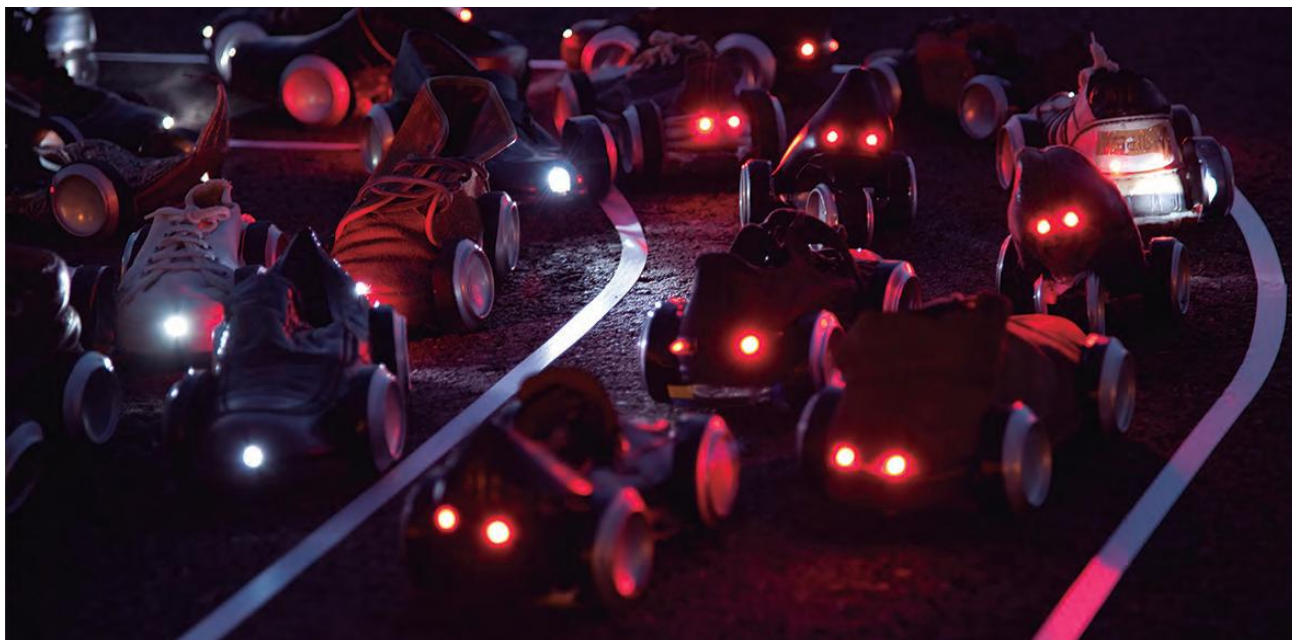
Era un imperatiu que vam agafar dels Verds alemanys. Ja llavors, en la comunitat científica independent hi havia consens sobre l'evidència de l'escalfament de la Terra a causa de la industrialització, tot i que tampoc no hi mancaven negacionistes. Des del primer moment vàrem començar a sanejar els camps de conreu de la finca que ens havien posat a les mans.

Cridar l'atenció sobre l'ús que fem de l'energia és una altra constant en la vostra obra.

És la principal reflexió de les *shoecars*, les sabates usades modificades amb motor, rodes i llums. Des de la seva gènesi, les sabates i els cotxes comparteixen l'ostentació. I dins del cotxe, dins de la sabata familiar, la distància amb l'altre creix de forma exponencial. Els prototips de *shoecars* teledirigits, i també les *sabarques* teledirigides que naveguen, afegeixen la consciència de manipulació que cada cop es fa més complexa. Les *sabarques* pregunten pel malbaratament de l'energia i quin tipus de desenvolupament «esportiu» volem.

En els anys vuitanta, també va arribar la tercera onada del feminisme. A banda dels treballs que heu dedicat a l'imaginari masclista i a la seva condició assetjadora, el que em sembla més proper al paradigma actual del feminisme de les cures és el projecte *Maremeva*.

Ma mare era de Calonge i vivia a Palamós. Amb vuitanta-cinc anys va ingressar a Palamós Gent Gran, on va estar molt bé fins que va arribar la pandèmia. Jo sempre tenia un bloc de format A3 obert en una taula del taller i quan hi passava per davant, feia un dibuix ràpid amb tinta xinesa o grafit sobre allò en què treballava o, pensant en ma mare,

>> Encallada, 2010. (Foto: XAVIER G-SOLÍS)

«Amb vuitanta-cinc anys, ma mare va ingressar a Palamós Gent Gran. Jo sempre tenia un bloc de format A3 obert en una taula del taller i quan hi passava per davant, feia un dibuix ràpid amb tinta xinesa o grafit sobre allò en què treballava o, pensant en ma mare, peixos i fruites. Li portava els blocs amb les siluetes i ella passava hores i horesicolorint-los.»

>> Ancorades amb Neptú, 2011. (Foto: GLÒRIA AMETLLER)

peixos i fruites. Com que per les exposicions havia de viatjar molt, li portava els blocs amb les siluetes i ella passava hores i horesicolorint-los. Però amb les restriccions dràstiques de les visites que van seguir la declaració de l'estat d'alarma, aquests blocs es van convertir en l'únic mitjà de comunicació que podíem mantenir. Un cop ella els havia acolorit, em tornaven els blocs. Vaig decidir fer-ne murals per mostrar el vincle d'amor en circumstàncies adverses. El vídeo està penjat al meu canal de YouTube. Es diu *MAREMEVA, la fin du voyage*, 2021, *PANDÈMIE*.

Hem passat pel pacifisme, l'ecologisme i el feminisme, però, com deïeu abans, tots tres convergeixen en l'abús de poder. Com vincleu aquest concepte node amb l'objecte sabata?
He intentat esbrinar-ne el recorregut històric. N'he parlat amb la majoria dels directors i directores dels museus del calçat d'arreu, que habitualment comencen afirmant la necessitat del calçat per protegir-nos del terreny, però

>> Piconant 1, 2011. (Foto: XAVIER G-SOLÍS)

immediatament documenten en clau antropològica que, en les civilitzacions antigues, només els mandataris i el seu seguici anaven calçats. Sabates per mostrar distinció, una protecció més psicològica que física. Les sabates no estaven pensades per caminar. Abans de la revolució industrial, la majoria de la població anava descalça. A final del

segle XIX es va establir la diferència entre la sabata esquerra i la dreta, que fins llavors s'havien usat indiferentment. I no va ser fins al XX que l'objecte sabata es va globalitzar. La doma per socialitzar els infants es fa cruenta quan els obliguem a calçar-se per primer cop, cosa que rebutgen enèrgicament perquè, és clar, perden seguretat en el moviment.

Us he sentit a dir més d'una vegada que «descalços estem *en* el món; calçats estem *sobre* el món». Creieu que funciona com a frase de síntesi o com a tesi dels vostres projectes?

Fa deu anys vàrem anar a veure l'eminent arqueòleg Jean Clottes a casa seva, a Foix, jubilat ja de la seva feina com a assessor científic d'art rupestre prehistòric al Ministeri de Cultura francès. En un primer moment, quan li vaig explicar la meua tesi, va remugar dient que els esquimals necessiten el calçat. Li vaig respondre que sí, que en els freds extrems cal protegir-se del tot. Tres mesos després, em va escriure un correu des de Chhattisgarh, a l'Índia, on havia anat a fer recerca. M'explicava que els guies tribals que els havien portat per la selva durant hores anaven descalços i no patien gens, però que avui dia la majoria de la gent, fins i tot en aquestes tribus llunyanes, va amb sabates tot i que no en necessiten. Sempre li agrairé aquell correu.

Per a més informació:

<<https://www.youtube.com/@xaviergsolis>>

>> Saveles grogues a la badia de Palamós, 2021. (Foto: XAVIER G-SOLÍS)